

Отже, на основі проведеного нами дослідження, можна зробити висновок, про те що в цілому негативно оцінюється діюча система управління підприємствами з врахуванням у ній екологічних факторів.

До ряду важливих напрямків, що визначають інтенсивність процесів екологізації виробництва, експерти відносять господарський і правовий механізми й екологічну свідомість.

Такий висновок підтверджує необхідність удосконалення механізмів і нормативних актів, що регулюють і стимулюють екологічно орієнтовану підприємницьку діяльність. Особливої ролі набуває екологічна освіта управлінського персоналу, для цього необхідно внести відповідні зміни в навчальні програми підготовки фахівців, перепідготовки управлінських кадрів, велика частка яких в Україні традиційно формувалась зосіб, які мають спеціальну технічну освіту, а для менеджерів підприємств, що мають небезпечні виробництва, – наявність відповідного екологічного сертифікату для займаної посади.

ЕКОЛОГІЧНІ ТА ЕКОНОМІЧНІ АСПЕКТИ ВИКОРИСТАННЯ БІОПАЛИВА

*Летуновська М., студент
Шосткинський інститут СумДУ*

Сьогодні тема альтернативної паливної енергетики і зокрема біопалива посідає одну з лідируючих позицій, оскільки проблеми збереження і ефективного використання ресурсів та екологія є важливими у сучасній економіці для кожної країни. На початку нового тисячоліття майже весь світ зіткнувся з новою, досить болючою проблемою – виснаження паливних запасів планети та забруднення навколишнього середовища.[1]

Однією з альтернатив пального нині вважають біодизель – пальне, синтезоване з рослинних олій. Найпоширенішою сировиною для виробництва біопалива є ріпак, з якого можна виробляти не тільки біопаливо, а й рослинне масло та корм для тварин. З огляду на те, що Європа традиційно використовує ріпакову олію для виробництва біопалива, її погляди постійно

будуть спрямовані на Україну як постачальника сировини. Саме цим значною мірою пояснюється причина активного зростання виробництва ріпаку на українських землях. Для України, яка вважається аграрною країною, варто було б врахувати світовий досвід та збільшити посіви цієї культури для власних потреб і виготовлення готового продукту, а не експорту, не зважаючи на технічні недоліки.

Вартість біодизелю в даний час не перевищує вартості нафтового дизельного палива і має тенденцію до зниження по відношенню до останнього. Але власне виробництво ще не досягло обсягів, які б забезпечили Україну необхідною кількістю біопалива.

Досліджуючи економічні та екологічні аспекти вирощування ріпаку та виробництва біодизелю, стає зрозумілим необхідність розширення посівних площ і будівництво заводів на території України за підтримки національного виробника державою.[2] Біодизель є перспективним вирішенням ресурсної та екологічної проблеми, крім того існує суттєвий економічний ефект від використання В15 (частка ріпакового біодизелю 15%) як для пересічного автовласника, так і для аграрного сектору і України в цілому.

Отже, на нинішньому етапі найбільш актуальними для ріпакової галузі України завданнями вбачаються: розвиток технологій вирощування ріпаку, підвищення виробничої культури, забезпечення страхового захисту врожаїв, технічна модернізація агропідприємств, вихід на нормальну потужність, розробка та впровадження нормативної бази, гармонізованої із законодавством ЄС. Одночасно треба провести економічні дослідження та розрахунки щодо розвитку галузі в майбутньому. І в будь-якому разі треба прагнути того, щоб результатом змін і перетворень ставало підвищення економічної ефективності нашого господарювання.

Біопаливо, як і будь-яке пальне, має переваги та недоліки.[2] Проте, якщо порівнювати технічні, економічні та екологічні характеристики с дизельним паливом та бензином, переваг значно більше. Скорочення викидів CO, CO₂, оксидів азоту та сажі, не токсичність, використання відновлювальної сировини, висока температура самозаймання – це зовсім не повний перелік

переваг біопалива. Крім того, збільшується термін експлуатації двигуна, ціна на таке паливо менше, і воно відповідає Європейським екологічним стандартам, що є важливим на сучасному етапі прагнення України в ЄС. Викиди в атмосферу вихлопних газів при застосуванні В15 зменшуються по всім параметрам.

Таким чином, досліджуючи економічні та екологічні аспекти вирощування ріпаку та виробництва біодизелю, стає зрозумілим необхідність розширення посівних площ і будівництво заводів на території України за підтримки національного виробника державою.

Керівник: Новикова І.В., *викладач*

1. Ковальський В., Голодніков О., Григорак М., Косарев О., Кузьменко В. – Про підвищення рівня еколого-енергетичної безпеки України. // *Економіка України*. – 2000. – № 10. – с. 34 – 41.
2. Винтоняк В. Українська рапсодія // *Агроперспектива*. – 2000. – № 1. – с. 10 – 14.

ЯК РОЗВИТОК АЛЬТЕРНАТИВНИХ ДЖЕРЕЛ ЕНЕРГІЇ МОЖЕ СПРИЯТИ ВИВЕДЕННЮ УКРАЇНИ З ЕНЕРГЕТИЧНОЇ ЗАЛЕЖНОСТІ?

Євтушенко А.І., Білогруд О. А., *студенти*

Індустріально-педагогічний технікум КІСумДУ

Людству потрібна енергія, причому потреби в ній збільшуються з кожним роком. Не винятком є і Україна. Разом з тим запаси традиційних природних палив (нафти, вугілля, газу і ін.) закінчуються. Постає питання про альтернативу. Саме розвиток альтернативних джерел енергії може розв'язати проблему енергетичної залежності. Про них - так звані відновні джерела енергії чуємо уже не один рік. Їх переваги у порівнянні з традиційними не потрібно вже доводити: вони є практично невичерпними та не забруднюють навколишнє середовище. Фахівці стверджують, що енергозберігаючі технології потрібно впроваджувати в Україні чим найшвидше. З кожним роком ціни